

SLF ville sätta färg på branschen

Svenska Lasttrafik-
ägareförbundet hade
ambitionen att
medlemmarnas
fordon skulle ha en
enhetlig färgsättning.
Uppmaning hörsumma-
des måttligt, men färg-
kombinationerna kom
slutligen till användning
inom förbundet.

Text & Foto: Bosse Norvinge

1 965 presenterade Svenska Lasttrafikägareförbundet, SLF-färgerna grönt och orange som åkarfärger, något som längre fram fortsatt kom att genomsyra Svenska Åkeriförbundet och dagens Sveriges Åkeriföretags framtoning och marknadsföring. Men från början handlade det om att förmå landets åkare att måla sina fordon i den från förbundet föreslagna färgkombinationen för att visa sammanhållningen och samtidigt öka trafiksäkerheten.

Stefan Andersson från Partille har ett veteranlastbilsekipage, en god representant för ett typiskt svenskt

åkarekipage från 60-talet. Dessutom lackerat helt enligt SLF:s anvisningar.

– Regelboken har jag följt till punkt och pricka. Många lastbilcentraler var trogna anvisningarna och bilen lackades så här när den var ny, berättar Stefan. Hans Scania-Vabis LB 76 registrerades januari 1966, levererades till åkare Martin Ågren i Västra Sjulsmark och gick mellan åren 1966–1974 i Västerbotten för Bygdeå Bilfrakt. Efter att stått omkring 15 år i skogen tog Stefan Andersson hand om renoveringsobjektet och återställde den i toppskick, precis som den en gång hade sett ut.

Historien om åkarfärgerna kan sägas ha börjat då Gunnar Börjesson,

SCANIA-VABIS LB 76

Årsmodell: 1966.
Motor: D11 på 190 hk.
Påbyggnad: och kran från Foco, Forslunds i Skellefteå.
Totalvikt: 16,5 ton.
Maxlast: 8,32 ton.
Släp: Alpus kärra med Foco-tipp 1967.
Totalvikt: 10 ton.
Maxlast: 7 ton.

direktör för kommersiella och tekniska avdelningen på SLF, tillsammans med trafikfärgforskare Wiberg hade tagit fram modeller av lastbilar i färgerna grönt och orange som visades för SLF-, Såifa- och Kilafors-tjänstemän 1964. Styrelsen enades om att rekommendera färgerna som en åkarfärg. Något som underströks under ett styrelsemöte februari 1965 då styrelserna beslöt att en presentation och färgkartor skulle tas fram. Men redan vid den tidpunkt skulle åkare som var på gång med nya bilar meddelas om vad som komma skulle för att förmå dem att måla upp bilarna i den kommande färgsättning. Styrelserna enades också om att Kilafors Industrier konsekvent skulle måla upp släpen i åkarfärgerna, något som blev en flopp från början.

– Nej, naturligtvis lyckades inte Kilafors med det. Jag har bara sett ett släp i de färgerna och det kunde ju lika gärna bero på kundönskemål, berättar Stefan.

– Folk som tar såna beslut är inte riktigt förankrade i branschen.

MEN DISKUSSIONEN OM enhetliga färger var faktiskt inget nytt inom förbundet. Redan 1953 lämnade Länsföreningen i Uppsala en motion angående enhetlig färg på åkarbilarna, främst i syfte att visa allmänheten att yrkestrafik utförs. Beredningsutskottet avstyrkte dock motionen och hänvisade till befintliga kylarembler, men kongressen gav styrelsen ändå i uppdrag att i alla fall utlysa en tävling i lämpliga åkarfärger. Om det verkligen gjordes är oklart, men klart är att några åkarfärger inte presenterades under 1950-talet. På den tiden fanns inga tankar om att färgerna skulle vara trafiksäkerhetshöjande. Den tanken kom först med SLF-färgerna efter färgexpertens utredning.

– Att 1965 prata om trafiksäkerhet är lite skojigt. Det var inte annars på tapeten. Men expertisen sa att färgerna

kompletterade varandra och syns i alla ljusförhållande. Och det kan jag intyga. Det är alltid något som lyser, sommar som vinter, i mörker och i ljus, berättar Stefan Andersson som har provat färgkombinationen i drygt 15 år på sin Scania-Vabis LB76.

– Det fungerar helt fantastiskt.

I MAJ 1965 SAMLADES SLF-S OCH SÅIFAS STYRELSE där de beslutade att rekommendera en grön och orange färg. Det rapporterades samtidigt om en uppgörrelse med ett par färgfabrikanter om att de i sina depåer skulle tillhandahålla färgerna för lackeringsverkstäder och åkerier. Där fattades också beslut om att i samråd med Volvo och Scania-Vabis ta fram färgsättningsplanscher.

Hösten 1965 skred man till verket på allvar genom annonser i tidningen Lastbilen nummer 11. I anslutning till annonsen fanns dessutom den första färgbilden i tidningens historia föreställande sex Scanior från Umeå Bilfrakt utanför en billackeringsfirma, som redan före uppmaningen stod nylackerade i åkarfärgerna.

SÄTT SLF-FÄRGERNA PÅ FORDONEN, uppmanade förbundet i påkostade färgannonser, vilken också som särtryck distribuerades ut under MRF:s försorg till bilhandlare och lackeringsfirmor.

– När jag läste om detta på 1960-talet och såg de första bilarna tyckte jag det såg fräckt ut. Jag tyckte om detta. Färgerna bokstavligen lyste i ögonen på en lastbilsintresserad grabb, säger Stefan som i modern tid forskat i bakgrunden till färgerna.

” En del tycker det ser förskräckligt ut, något som jag har förståelse för när det är lackerat som om man varit på skroten och hämtat en reservdel i annan färg.

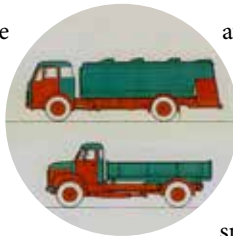
Under våren 1966 uppmanade förbundet sina länsombuds- män att puffa extra för färgerna och att tidningen Lastbilen skulle försöka hålla begreppet SLF-färg levande och att fler exemplar av reklambladet om SLF-färgerna skulle tryckas upp. Men det gick alltså trögt att förmå åkarna att måla bilarna i enhetliga färger.

– Det var ett projekt som var döfött. Det mötte motstånd att få åkarna att foga sig till Pontius Pilatus i Stockholm. Men uppe i Norrland var det inte helt ovanligt. Där var det flera Lastbilscentraler och åkare som med sammanhållning och solidaritet i tänkandet fogade sig, förklarar Stefan.

FÄRGERNA TOGS OCKSÅ IN I FÖRBUNDET, men långt ifrån konsekvent.

SLF insåg att de stött på motstånd, men inför 1967 tryckte styrelsen på att lanseringen av SLF-färgerna skulle fullföljas. Men också fundera över ett nytt förbundsnamn, nya emblem och utformning av brevpapper med mera.

I januari 1970 ägde namnbytet från Svenska Lasttrafikbilägareförbundet till Svenska Åkeriförbundet rum, förkortat Åkeriförbundet. Då blev också den nya gröna SÅ-loggan i form av bokstäverna S och Å stående på varandra en mer officiell logga. Den höll egentligen bara några år och ersattes mer och mer av den logotyp som skulle bli känd som SÅ-loggan föreställande en lastbilbakända som dagens logga bygger på. Men både den nya och det tidiga 70-talets logga i sammanhanget ”Sveriges Åkare” hade smugit sig fram redan under 60-talet och SLF-tiden, så inte heller i förbundets märkning kan sägas funnits något konsekvent användning, på samma sätt som med färgerna grönt och orange som mer på allvar började

att användas i organisationen en bit in på 70-talet.

– Det fanns appeller och uppmaningar en bit in på 70-talet om att måla bilarna i åkarfärgerna, men bara som smånotiser, berättar Stefan som också sett skisser på modernare och mer verklighetsförankrade färgförslag.

– Visst fanns färgerna en bra bit fram i tiden och vissa åkerier och LBC har spår av det fortfarande.

EN DEL TYCKER DET SER FÖRSKRÄCKLIGT ut, något som jag har förståelse för när det är lackerat som om man varit på skroten och hämtat en reservdel i annan färg, men tanken var att alla löstagbara delar bara skulle behöva lackas i en färg och att färgsprutan inte skulle behöva tas fram mer än en gång, förklarar Stefan om SLF-färgerna som kom att kallas åkarfärger, SÅ-färger och SÅIFA-färger.

– Det finns många äldre som tycker det ser förfärligt ut men ungdomarna jublar. Kritiken uppvägs av studentkörningarna, säger Stefan och berättar ett exempel då tre tjejer redan när de började på gymnasiet bestämde sig för att ha Stefans lastbil tre år senare när de tog studenten.

ÅKERIFÖRBUNDET VAR NOG LITE FÖRE sin tid. Hade man gått ut med att lackera i dessa två färger mer anpassat efter lastbilarnas former. Då hade det nog slagit igenom bättre. En del åkare lade in en vit rand som skiljde färgerna, då såg det riktigt snyggt ut, menar Stefan Andersson som inte är helt vilsekommen i designsammanhang. Bland annat då han genom åren varit med om att designa mer eller mindre kända showbilar.

Men frågan är om färgsättningen hade varit lika intressant och uppseendeväckande så långt senare. ●